

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25CoP/35/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115225768
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4115225768.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a sudkýň JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Sone Vackovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletého Y. T., nar. XX.XX.XXXX, bydliskom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, dieťa rodičov: V. Y. G., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko: O., P. XX, zastúpenej: JUDr. Juraj Bilický, advokát so sídlom Nitra, Farská 9 a P. T., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko: G., Z. X, o zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 05. mája 2016 pod č.k. 24P 337/2015-57 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1/ Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zvýšil vyživovaciú povinnosť otca zo sumy 80 eur na sumu 120 eur na maloletého Y. od 21.08.2015. Za obdobie od 21.08.2015 do 30.04.2016 vyčíslil zaostalé výživné v sume 334,19 eura, ktoré zaviazal otca zaplatiť po 50 eur mesačne, počnúc prvou splátkou v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku. Poukázal na výsledky vykonaného dokazovania, z ktorého zistil, že posledná úprava výživného bola vykonaná rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 23.01.2014 pod č.k. 10 P 513/2012-181 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 24.09.2014 pod č.k. 6 CoP 26/2014-245, ktorým bol otec zaviazaný prispievať na výživu maloletého sumou 80 eur mesačne. V čase tejto úpravy mal otec zárobok 657,74 eura, matka 369,30 eura. V súčasnej dobe je maloletý žiakom 2.ročníka základnej školy X.. Matka má v súčasnej dobe príjem 575,21 eura, žije v spoločnej domácnosti s priateľom. Otec má príjem 717,51 eura, žije sám. Na základe takto vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že došlo k podstatnej zmene pomerov na strane účastníkov konania odôvodňujúcich zmenu rozsudku. Na strane maloletého sa zmenili pomery samotným rastom a fyzickým vývojom, návštevou základnej školy. U matky sa zvýšil príjem o 205,91 eura, čím sa môže vo vyššej miere podieľať na výžive dieťaťa. Príjem otca sa zvýšil o 59,77 eura, preto dospel k záveru, že je schopný z neho platiť zvýšené výživné v sume 120 eur mesačne od 21.08.2015 od podania návrhu na zvýšenie výživného. Návrhu matky na zvýšenie výživného od 02.09.2014 nevyhovel, pretože neboli preukázané žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce priznanie spätného výživného. V závere zdôvodnil rozhodnutie v časti zaostalého výživného a trov konania.

2/ Otec podal proti rozsudku odvolanie. Uviedol, že súd prvej inštancie sa nezaberal skutočnosťou, koľko vynakladá na syna zo svojho príjmu na ošatenie a iné potreby, čo predložil v priebehu konania. Nezaoberal sa príjmom druhá matky a jeho prispievaním na spoločnú domácnosť. Nebral do úvahy majetkové pomery matky. Preto na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že mu neuloží platiť zročné výživné

za čas od 21.08.2015 do 30.04.2016 vo výške 334,19 eura a zmenu výživného na 120 eur určí dňom 01.05.2016.

3/ Matka a kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca písomne nevyjadrili.

4/ Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté, v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, neviazaný dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), neviazaný rozsahom odvolania (§ 65 CMP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), pretože nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval si to dôležitý verejný záujem, s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné. Súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav veci a vyvodil z neho správny právny záver, preto napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

5/ Konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je upravené v Civilnom mimosporovom poriadku zákonom č. 161/2015 Z.z. účinnom od 01.07.2015 a z ustanovenia § 395 ods. 1 vyplýva, že ak ustanovenie § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutie jeho účinnosti.

Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možná len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov (odsek 3).

Podľa § 231 CSP rozsudok ukladajúcu povinnosť plniť v budúcnosti splatné dávky alebo splátky možno na základe žaloby zmeniť, ak sa podstatne zmenili pomery, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď nastala podstatná zmena pomerov.

Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 387 ods. 3 CSP odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

6/ Citované ustanovenie § 387 ods. 2 CSP zakotvuje koncepciu zjednodušeného rozhodnutia odvolacieho súdu. Ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa správne argumentačne vypořiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, nemusí vyhotovovať štandardné rozhodnutie podľa § 220 ods. 2 CSP, ale obmedzí sa len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd zároveň môže doplniť ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti preskúmaného rozhodnutia. Právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako neoddeliteľnej súčasti práva na spravodlivý súdny proces neznamená povinnosť súdu dať odpoveď na všetky argumenty účastníka, ale len na argumenty zásadného významu, t.j. pre vec rozhodujúce.

Vyššie citované zákonné ustanovenia vyjadrujú zásadu, že k zmene dohôd a súdnych rozhodnutí o výživnom môže dôjsť len na základe zmeny pomerov. Táto sa zisťuje porovnávaním okolností dôležitých pre určenie výživného tak v čase skoršieho, ako aj nového rozhodovania súdu. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je však závažnejšia zmena pomerov, ktorou sa rozumie len zmena tých okolností na strane či už oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom. Takouto zmenou pomerov môže byť zvýšenie nákladov dieťaťa v súvislosti s pribúdajúcim vekom, s fyzickým vyspievaním, formami

prípravy na budúce povolanie, ako aj zmena v možnostiach povinného plniť si vyživovaciu povinnosť v doterajšom rozsahu. V tomto prípade pôjde o rozšírenie alebo zúženie vyživovacích povinností povinného, jeho invaliditu, alebo také zvýšenie či zníženie (odôvodnený pokles) jeho zárobku či iných príjmov, prípadne ostatného majetku, ktoré ovplyvní celkovú situáciu povinného, a to nielen na krátky čas.

7/ Súd pri rozhodovaní o zmene výživného musí nielen komplexne zhodnotiť zmeny v pomeroch účastníkov, ale taktiež prihliadnúť aj na vývoj životných nákladov za obdobie, ktoré uplynulo od vydania posledného rozhodnutia o výživnom, tzv. valorizačnú klauzulu zakotvenú v ust. § 78 ods. 3 Zákona o rodine. Rovnako tak musí vychádzať zo všeobecného ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého sa pri rozhodovaní o výživnom prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odôvodnené potreby dieťaťa závisia predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti, obsahu a spôsobu jeho prípravy na budúce povolanie, od hodnoty jeho majetku, prípadne od výšky vlastných príjmov dieťaťa a sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami, ako aj majetkovými pomermi rodičov. Ak sú tieto obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. V opačnom prípade odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, vrátane tvorby úspor, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Výživné pre dieťa teda slúži nielen na uspokojovanie všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (jedlo, ošatenie, obuv a pod.), ale aj ďalších potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelávanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové potreby, rekreačné potreby, tvorba úspor a pod.). Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. V tejto súvislosti je významné i ustanovenie § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine, ktoré zakotvuje, že na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Navyše súd prihliada i na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a rovnako tak berie do úvahy prídavky na deti, ktoré sa sčasti podieľajú na úhrade potrieb detí.

8/ Odvolací súd mal za to, že dokazovanie súdu prvej inštancie bolo veľmi starostlivo orientované na to, či k zmene pomerov došlo, t.j. aby boli spoľahlivo zistené okolnosti rozhodné pre stanovenie výživného v dobe, kedy sa rozhodovalo o novej úprave, nakoľko zmena pomerov musí byť závažnejšieho rázu v okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie skoršieho rozhodnutia, teda o zmenu, ktorá sa výraznejším spôsobom prejavila v pomeroch účastníkov. Z obsahu odvolania otca vyplýva, že voči zvýšeniu výživného nemal námietky. Žiadal zmeniť rozsudok iba v časti určenia počiatku zvýšenia vyživovacej povinnosti dňom 01.05.2015. V tejto časti svoje odvolanie nezdôvodnil, neuviedol, prečo má byť počiatok zvýšenia výživného určený práve týmto dátumom. Podľa názoru odvolacieho súdu nie je možné na základe vykonaných dôkazov dospieť k záveru, že podstatná zmena pomerov nastala dňom 01.05.2016, (súd prvej inštancie vo veci rozhodol 05.05.2016). Z odvolania otca sa skôr javí, že nechce mať nedoplatok na výživnom, ku ktorému bol zaviazaný. Súd prvej inštancie preto správne v dôvodoch rozhodnutia konštatoval, že maloletý nastúpil do školy 02.09.2014, kedy nastala u neho výrazná zmena pomerov (odôvodňujúca zvýšenie výživného), ale na druhej strane nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by mohol priznať výživné pred podaním návrhu na zvýšenie výživného dňom 21.08.2015. Odvolací súd sa s jeho názorom stotožnil a odvolanie otca je v tejto časti nedôvodné. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

9/ O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP v spojení s § 396 ods.1 SCP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 58 CMP o nároku na náhradu trov, ak nejde o trovy konania štátu rozhoduje súd len na návrh. Ani jeden z účastníkov do rozhodnutia súdu návrh na náhradu trov konania nepodal.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodol v prvej inštancii. Ak bol vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.